

Udgiften er lovhjemlet, det er en Undtagelse, som forekommer mig saa klar, at jeg ikke behøvede længere at dvæle derved, naar det ikke oftere, ingenlunde af Thinget i dets Fleerhed, men af enkelte Medlemmer var opstillet som en Regel, at man i Finantsloven kunde fravige lovhjemlede Forpligtelser, at det lovligt kunde gaae an, under Finantsloven at nægte Opfyldelsen af de af Lovene følgende Forpligtelser; det er ligeoverfor saadanne Ytringer af enkelte Medlemmer at det bliver af Betydning at fastholde, at Regjeringen ikke i Almindelighed kan fritages for at opfylde lovhjemlede Forpligtelser, fordi Thinget i et enkelt Tilfælde — dog jeg vil ikke sige fordi, thi jeg troer ikke, det nogenstunde vil skee, — men hvis Thinget i enkelte Tilfælde, ledet af enkelte Medlemmer, nægtede en Udgift, som fulgte af gjældende Lov. Det er min Overbeviisning, at hvis et saadant Tilfælde mod Formodning indtraf, maatte Regjeringen paa Landets Vegne dog være pligtig at fyldestgøre den lovhjemlede Forpligtelse, som paa hvilede Landet, og det er min Overbeviisning, at Rigsretten da i et saadant Tilfælde maatte dømme Regjeringen og Rigsdagen imellem. Jeg troer, at Mange her i Thinget, ja vel endog Medlemmer af Udvalget, ville erkjende, at, hvad jeg hidtil har sagt, er fuldkommen noksagtigt. Derimod tør jeg jo vel ikke uden Videre eller strax gjøre Regning paa den samme Samstemning, naar jeg nu gaaer videre, uagtet jeg her maaskee dog kan regne paa nogen Samstemning af et æret Medlem, som i det Foregaaende vil være imod mig. Jeg kommer nemlig nu til, hvad jeg i Korthed vil kalde Nødstilfældene. Med samme Føie, som man maa gjøre Udtrykkene i §§ 52 og 53 til Gjenstand for hvad jeg tidligere har kaldt en forstandig Fortolkning i de nu omhandlede Retninger, troer jeg ogsaa man maa erkjende, at der kan møde Nødstilfælde, over hvilke Folkethinget ikke i den Forstand kan være Dommer, at dets Nægtelse af den Udgift, som i saa Henseende har fundet Sted, er det Samme som en Dom med Executionskraft, thi vi maa lægge Mærke til, at det bliver dog til Syvende og Sidst Dvæstionen. Dersom Regjeringen har troet, at der har

fundet et Nødstilfælde Sted, og i Genhold dertil anvendt en eller anden Sum, saa kommer Sagen til Forhandling paa en Tillægsbevilling; hvis Folkethinget da nægter den, saa bliver Dvæstionen, om denne Nægtelse, hvis den fastholdes — man kan jo tænke sig, at Thinget lader nogen Tid gaae hen —, hvis Sagen forfølges — skal være en endelig Dom med fuld reel Executionskraft. — Om denne Executionskraft formelt skal tillægges den ved en Rigsretsdom er et andet Spørgsmaal, som ikke har stor Betydning; thi dersom man antager, at en saadan Nægtelse fra Folkethingets Side i Realiteten er en endelig Afgjørelse af Spørgsmaalet, saa betyder det ikke meget, om man alligevel vil fastholde den Anskuelse, at der maa anlægges Rigsretssag for at erholde en Dom, der saa ufravigelig maa knytte sig til den Præmis, som er givet i Folkethingets Nægtelse, og altsaa blot kan tillægges den af Folkethinget trufne Afgjørelse formel executiv Kraft. Her er det nu, at jeg efter den bedste og nøieste fornyede Overveielse af Sagen ikke kan være enig med den ærede Forslagsstiller, ikke kan være enig med den Anskuelse, som Udvalgets Fleertal har fastholdt. Der gives, som alle de ærede Herrer ville vide, i Privatretsforholdene Noget, som kaldes uanmodet Forretningsførelse. Det kan ved første Diefast see underligt ud, at Noget kan forpligtes ved en Anden uden at have opfordret ham til det, hvoraf Forpligtelsen bliver en Følge, og dog har man gennem Martiusander anerkjendt, at der gives Tilfælde, hvori uanmodet Forretningsførelse kan give Rettigheder for Den, som har udført Noget for en Anden uden derom at være anmodet, og paalægge Den Forpligtelser, for hvem Noget er gjort. Jeg paastaar nu, at der ogsaa i statsretlige Forhold gives og maa gives en uanmodet Forretningsførelse, at der gives saadanne Nødstilfælde, saadanne Forhold, hvor Regjeringen kan være berettiget til paa egen Hånd at gjøre, hvad den under andre Omstændigheder ikke kunde gjøre uden med Rigsdagens Samtykke, og det med den Virkning, at det ikke er forkasteligt, ikke paadrager Ansvar, blot fordi Folkethinget nægter det